UUTISET

Byrokratia on varmaan isoin ongelma, joka painaa. Sen taakka on kasvanut urani aikana. **ELÄKKEELLE JÄÄNYT ASIANTUNTIJA SIRPA HAVU, MELA**

Kriisiryhmät auttaneet viljelijöitä vaikeuksissa

Eläkkeelle jäänyt hyvinvointiasiantuntija Sirpa Havu muistuttaa, että viljelijän hyvinvointi on tärkein tuotannontekijä.

IITTI (MT)

Kun sairastuminen, äkillinen avioero tai tulipalo kääntää maatalousyrittäjän elämän nurin, apuun voisivat tulla esimerkiksi eläkeläisten muodostamat kriisiryhmät.

Näin ideoi Melan entinen asiantuntija **Sirpa Havu** psykologi **Pirkko Lahden** kanssa.

Vapaaehtoisten muodostamat kriisiryhmät auttaisivat pahimman yli. Jos karjanhoito ei luonnistu, helpotusta voisi tarjota vaikka lastenhoitoon.

”Samalla eläkeläisille olisi mielekästä tekemistä, ja he kokisivat olevansa tarpeellisia”, Havu pohtii. ”Tokihan eläkeläiset tekevät varsinkin sukupolvenvaihdostiloilla vielä täyttä työpäivää.”

Havun mukaan ryhmät voisivat järjestäytyä alueittain tai maakunnittain.

”Maaseudulla talkoovoima on edelleen merkittävää, vaikka tilakoko kasvaa ja työmäärä rajoittaa osallistumista.”

Uupuminen ajoissa puheeksi

Havu jäi itse eläkkeelle heinäkuun alussa. Takana on yli 30 vuoden ura eri tehtävissä Maatalousyrittäjien eläkelaitoksessa Melassa.

Henkinen hyvinvointi tuli pinnalle, kun Suomi liittyi EU:hun.

”Mielenterveysseuraan tuli hyvin paljon puheluita hyvinvointiin liittyen. Tulojen romahdus oli niin merkittävä.”

Samassa yhteydessä Mela ja muut maataloustahot alkoivat rakentaa maaseudun tukihenkilöverkkoa. Nyt mukana on yli 400 henkeä.

Jokainen maatalousyrittäjä haluaa Havun mukaan hoitaa eläimensä hyvin. Ongelmia voi tulla, jos uupuu.

”Jotta eläimet eivät kärsisi ja niitä ei joutuisi lopettamaan, ongelmiin pitäisi puuttua mahdollisimman aikaisin joko kriisiryhmän tai varhaisen välittämisen kautta.”

Havu oli kehittämässä varhaisen välittämisen mallia vuosikymmenen alussa. Koulutuksissa on neuvottu viljelijän sidosryhmiä, kuten lomittajia ja eläinlääkäreitä, huomaamaan ajoissa uupumisen merkit ja puuttumaan niihin. Nyt toiminta jatkuu varhaisen välittämisen treffeillä.

”Ongelmia ei ole vaikea havaita, mutta ne on vaikea ottaa puheeksi. Miten rohkaistua? Miten olla välittämättä siitä, ettei vastaanottaja välttämättä ota kovin myönteisesti vastaan?”

KARI SALONEN

”Paljon puhutaan eläinten hyvinvoinnista, mutta kyllähän se ihmisen hyvinvointi on kaikista tärkein. Jos ihminen ei voi hyvin, ei eläinkään voi hyvin”, Sirpa Havu sanoo kotikunnassaan Iitissä.

Hyvinvointipäivillä murheet esiin

Usein viljelijät avautuvat, kun pääsevät kahdenkeskiseen keskusteluun. Se näkyi Havun mukaan maatalousyrittäjien hyvinvointipäivillä, joissa kävi viimeisen parin vuoden aikana reilu tuhat yrittäjää.

”Hyvinvointipäivillä oli hirveän hyvä tunnelma. Siellä on huumoria pidetty yllä ja yritetty keventää tunnelmaa, vaikka asiat eivät välttämättä ole niin yksinkertaisia ja helppoja.”

Esiin tulleet murheet liittyivät esimerkiksi suureen työtaakkaan, parisuhteeseen ja sukupolvenvaihdokseen.

”Byrokratia on varmaan isoin ongelma, joka painaa. Sen taakka on kasvanut urani aikana.”

Havu on huolissaan yrittäjistä, jotka ovat niin kiinni tilassaan, etteivät lähde tilaisuuksiin ja huolehdi tukiverkostaan. Työ vain lisääntyy, kun tilakoko kasvaa. Haasteena on, miten saada heidät mukaan.

”Toivoisin, että he lähtisivät tuulettamaan ajatuksiaan. Muuten ajattelu kapenee ja ongelmat kasvavat tavattoman suureksi.”

Aiemmin henkisestä hyvinvoinnista puhuminen oli Havun mukaan viljelijöille tabu. Enää se ei sitä ole.

”Viljelijät ovat aika hyvin oivaltaneet, että jokaisella on omat voimavarat ja yksilöllinen tapa tehdä töitä. Ei saisi vertailla itseänsä muihin, vaan pitäisi olla vahva itsetunto. Nuorilla viljelijöillä monilla onkin.”

Havu muistuttaa, että hyvinvoinnin parantaminen ei ole vain erilaisia tilaisuuksia. Itsekin voi vaikuttaa.

”Koko Mela-turva on hyvinvointia. Jos sairastuu tai tulee tapaturma, saa korvauksen ja toimeentulon.”

Ennen Melaa Havu työskenteli kuusi vuotta Kelassa. Hän on huomannut, ettei viljelijöillä ole ongelmia sen enempää kuin muillakaan väestöryhmillä.

Hyvä yhteishenki maatalousyhteisössä

Uransa aikana Havu on oppinut tuntemaan lukuisia viljelijöitä. Vielä eläkkeelläkin hän on saanut soittoja asiakkailtaan. ”Työ oli kulkemista. Viimeisinä vuosina oli toistasataa matkapäivää.”

Hän kehuu yhteistyötä MTK:n keskusliiton ja tuottajayhdistysten kanssa. Maatalousyhteisössä on ollut hänen mukaansa aina hyvä yhteishenki.

”Toivon kaikille viljelijöille hyvää elämää ja että he pitäisivät itsestään huolta”, Havu sanoo.

Hän muistuttaa, että viljelijä ja hänen hyvinvointinsa on tärkein tuotannontekijä tilalla.

EMILIA LAVONEN

PARANNUKSIA

Nämä ovat kehittyneet uran aikana

Maatalousyrittäjän tapaturvavakuutus vuonna 1982 paransi merkittävästi työturvallisuutta.
Lapsiturvallisuuteen kiinnitetty huomiota.
Mela-sairauspäiväraha eli omavastuuajan päiväraha vuonna 1991.
Lomituspalvelut kehittyneet ja lomituspäivien lukumäärä lisääntynyt.
Myel-työtulo kasvanut. 30 vuotta sitten keskimääräinen työtulo oli 220 euroa, nyt 1 650 euroa kuukaudessa.
Maatalouden murrosta kuvaa se, että 30 vuotta sitten myel-vakuutettuja oli 230 000 ja nyt 70 000.
Lähde: Sirpa Havu

The Biofore Company UPM

OMAA RAUHAA OMALLA MAALLA

Myynnissä on runsaspuustoinen n. 157,1 ha:n suuruinen määräala Lylyn kiinteistöstä Kaavilla. Kohteella on ranta-asemakaavan mukainen RA-tontti, mikä mahdollistaa lomapaikan tai metsänhoitajan tukikohdan rakentamisen omalle tilalle. Hinta 687 000 €.

ESITTELY JA MYYNTI
OMAKSI OY Kiinteistöt, Maikinmutka 29, 80400 Ylämylly
Hyvönen Jaakko, puh. 0400 277 336

Suomen parhaat metsätilat. UPM BONVESTA
www.bonvesta.fi

TILAA POLTTOÖLJYSI NYT!

Kysy päivän hintaa ja maksuaikaa myyjältäsi tai tilaa verkkokaupasta www.agrimarket.fi.

MAATALOUSALAN MONIPUOLISIN VERKKOKAUPPA

Lisätietoja: www.agrimarket.fi TEBOIL AGRI MARKET

Venäjän pakotteet eivät hetkauta Apetitia

Apetitilla ei ole merkittäviä suoria vientitoimituksia Venäjälle eivätkä Venäjän vastapakotteet vaikuta konsernin toimintaan tai myyntiin, toteaa toimitusjohtaja **Veijo Meriläinen**.

Meriläinen arvioi Venäjän vastapakotteiden vaikutuksia torstaina julkaistun huhti–kesäkuun osavuosikatsauksen yhteydessä.

Elintarvikekonsernin tulos heikkeni toisella vuosineljänneksellä verrattuna vuodentakaiseen, mutta se pysyi täpärästi voitollisena. Liiketulos kutistui kolmasosaan vertailukaudesta ollen 0,7 miljoonaa euroa.

Liikevaihto pysyi viime vuoden kevään suuruisena ollen 98 miljoonaa euroa. Vilja- ja öljykasvikaupan volyymit ja liikevaihto kasvoivat, vaikka markkinahinnat laskivat.

Heikko alkuvuosi painaa Apetitin ensimmäisen puolen vuoden tulosta. Liikevaihto kutistui tammi–kesäkuussa yli 11 miljoonaa euroa ja tulos painui 1,1 miljoonaa euroa tappiolliseksi.

Konserni piti ennallaan arvion koko vuoden tuloksestaan.

Meriläinen näkee tuloskehityksessä myös myönteisiä piirteitä. Viljan ja öljykasvien tulos koheni viljavolyymien kasvun sekä kasviöljyn ja valkuaispuristeiden menekin ansiosta.

Ruokaliiketoiminnan kannattavuus parani vertailukaudesta, kun otetaan huomioon Caternet Finland Oy:n hankintaan liittyvän puolentoista miljoonan euron lisäkauppahintaarvion tuloutus viime vuoden keväältä.

Eteenpäin mentiin pakasteissa ja kaivattua parannusta saatiin kala- ja tuoretuotteissa, vaikka niiden tulos on edelleen epätyydyttävä, Meriläinen toteaa.

Konsernin ruokaliiketoiminnan jumppaaminen etenee suunnitellusti. Koko vuodelle kaavaillusta 1,6 miljoonan euron leikkauksesta yleiskustannuksiin oli kesäkuussa koossa jo miljoona euroa.

Ruoka-ryhmä organisaatiota remontoitiin saman tien. Pakastetuotteita johtaa jatkossa **Antti Kerttula**. Kalatuotteista vastaa konsernin toimitusjohtaja Veijo Meriläinen ja tuoretuotteista **Timo Kärnä**.

Torstaina tiedotettiin tulossa olevasta välimiesoikeuden ratkaisusta. Välimiesoikeus on kertonut antavansa päätöksen Apetitin ja Nordic Sugarin väliseen osakassopimuskiistaan ensi tiistaina.

VEIKKO NIITTYMAA

Poliisit kertovat karusta kenttätyöstä

Tavallisten poliisien kertomukset kenttätyön arjesta ovat karuja. Suomen Poliisijärjestöjen Liitto (SPJL) julkaisi keskiviikkona verkkosivullaan lukuisia kirjoituksia, joiden mukaan rikosilmoitusten tutkinta-ajat venyvät jo yli vuoteen, partioita on liian vähän, ja kaikkia tehtäviä ei ehditä hoitaa lainkaan.

Poliisiylijohtaja **Mikko Paateron** mukaan kertomusten sisältö ei yllätä. Hän uskoo kovempiakin kokemuksia löytyvän.

SPJL:n puheenjohtajan **Yrjö Suhosen** mukaan kertomukset oli tuotava julki. Ne kertovat siitä, missä ollaan näillä resursseilla ja organisaatiomalleilla.

Suhonen ja Paatero vaativat budjettiriiheltä leikkausten perumista ja lisää määrärahoja, jotta tilanne ei entisestään kurjistuisi.

Sisäministeri **Päivi Räsänen** (kd.) esittikin torstaina kahdenvälisissä neuvotteluissa valtionvarainministeri **Antti Rinteelle** (sd.), että ensi vuodelle suunnitelluista poliisin määrärahaleikkauksista luovuttaisiin. Hän ehdottaa määrärahoihin lisäystä.

Suhosen mukaan ulkoisesta turvallisuudesta käydään jatkuvaa keskustelua. Hänen mielestään sitä pitäisi olla myös sisäisestä turvallisuudesta.

STT–MT

tutkimustuloksia
käytännön kokemuksia
keskustelua
MAASEUDUN TIEDETREFFIT

BIOTALOUS JA UUSIUTUVAT ENERGIARATKAISUT

Hämeenlinna 24.9.2014, klo 9.–15.30
Vanajanparvi, Vanajantie 10 B

Biotalous ja EU | Liiketoimintaa biotaloudesta | Suomen biotalousstrategia | Biofare-konseptiauto | Uusiutuvan energian hankekokemuksia ja ehdotuksia | Luonnonvarakeskuksen esittely | Biotalous maaseudun kehittämisen näkökulmasta

TIEDETREFFIEN SARJA SYKSYLLÄ 2014

Uusi hevostalous/ Hyvinkää 10.9.
Ruokaketju/ Tuusula 7.10.
Maaseutuyrittäjyys/ Nurmijärvi 5.11.
Puutarhatalous/ Lepaa 19.11.

Tapahtumat ovat maksuttomia. Ilmoittaudu ennakkoon.
Lounas omalla kustannuksella

ww.hamk.fi/maaseuduntiedetreffit

Järjestäjä: Maaseudun tiedetreffit-hanke/ Hämeen ammattikorkeakoulu
Lisätietoja Sirpa Pussinen, puh. 050 5749 207

Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahasto: Eurooppa investoi maaseutualueisiin
HAMK HÄMEEN AMMATTIKORKEAKOULU UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Joka toinen opettaja kokee digiopetuksen vaikeaksi

Suomen koulujen opettajat suhtautuvat sähköisiin oppimateriaaleihin erittäin myönteisesti, mutta eivät luota kykyynsä hyödyntää niitä, kertoo Sanoma Pron teettämä tutkimus.

93 prosenttia opettajista uskoo sähköisten oppimateriaalien monipuolistavan opetusta.

Samalla 43 prosenttia opettajista on kuitenkin sitä mieltä, ettei sähköisiä materiaaleja ja tietotekniikkaa hyödynnetä opetuksessa tarpeeksi.

Noin puolet kyselyyn vastanneista opettajista eivät mielestään ole valmiita lähivuosien uuteen, tietoteknisiä taitoja painottavaan opetussuunnitelmaan.

Opettajia huolettavat myös sähköisesti tehtävät ylioppilaskirjoitukset.

Espoolaisen Koulumestarin koulun opettaja ja apulaisrehtori **Risto Lauri** uskoo monien syiden vaikuttavan opettajien huoliin.

”Kaikki opettajat eivät välttämättä tiedä, mikä ylipäänsä on mahdollista tekniikalla. Laitteiden ja verkon saatavuus ovat myös ongelmia”, Lauri sanoo.

Lauri uskoo digitaalisen materiaalin havainnollistavan opetusta ylivertaisesti.

”Opettajan ei esimerkiksi enää tarvitse vain näyttää kuvaa karhusta ja kuvailla sen liikkumista. Eläimen voi näyttää videolta elävänä.”

Opetussuunnitelma vaatii tietotekniikkaa

Vuodesta 2016 vaiheittain uudistuva opetussuunnitelma määrää tietotekniset taidot osaksi peruskoulujen ja lukioiden opetussisältöjä. Sähköiset ylioppilaskirjoitukset tulevat asteittain käyttöön vuoteen 2019 mennessä.

Sanoma Pron toimitusjohtaja **Kirsi Harra-Vauhkonen** uskoo digitaalisten ratkaisujen helpottavan opettajan työtä.

”Uskomme, että digitaalisten ratkaisujen avulla voi myös parantaa oppimistuloksia”, Harra-Vauhkonen sanoo.

Risto Laurin mielestä digitalisoituminen helpottaa opetusta vasta, kun välineet on otettu haltuun.

”Välineiden ymmärtäminen edellyttää koulutusta”, Lauri toteaa.

71 prosenttia opettajista uskoi sähköisten oppimateriaalien tekevän oppilaiden erilaisten tarpeiden huomioimisesta opetustilanteessa helpompaa. 83 prosentin mielestä sähköinen oppimateriaali aktivoi oppilasta enemmän kuin painettu materiaali.

Tutkimukseen vastasi 1 973 peruskoulun ja lukion opettajaa ja 146 rehtoria ympäri Suomen. Tutkimuksen toteutti Sanoma Pron toimeksiannosta tutkimustoimisto Kuulas huhti–toukokuussa 2014.

MATTI RIITAKORPI